

Olsztyn, dnia 9 października 2019 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki

PS-II.431.1.9.2019

Pani Elżbieta Mierczak
Dyrektor Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Mrągowie
ul. Wojska Polskiego 5A/12
11-700 Mrągowo

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092 ze zm.), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mrągowie,
- NIP: 742-10-33-779,
- REGON: 004445615,
mieszczącym się w Mrągowie, ul. Wojska Polskiego 5A/12, 11-700 Mrągowo.
(akta kontroli str. 13-14)

W kontrolowanym okresie tj. od 1 października 2018 r. do dnia rozpoczęcia kontroli oraz w okresie prowadzenia kontroli kierownikiem kontrolowanej jednostki była pani Elżbieta Mierczak, która funkcję Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie pełni od 20 stycznia 2016 r.
(akta kontroli str. 15-16)

Kontrolę prowadzono w obecności kierownika kontrolowanej jednostki przy udziale pracownika merytorycznego ds. realizacji świadczeń wychowawczych.

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

- Aneta Łapińska – inspektor wojewódzki w Oddziale Zabezpieczenia Społecznego w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, legitymacja służbowa nr 28/2019 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, pełniąca funkcję przewodniczącego zespołu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.726.2019 z dnia 26 lipca 2019 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego.

- Hanna Matysiak – inspektor wojewódzki w Oddziale Zabezpieczenia Społecznego w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, legitymacja służbowa nr 93/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.725.2019 z dnia 26 lipca 2019 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego,
(akta kontroli str. 1-2)

Termin kontroli: 20 – 26 sierpnia 2019 r.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją 2/2019 w dniu rozpoczęcia kontroli.

W kontrolowanym okresie nie było kontroli prowadzonych przez inne organy w powyższym zakresie.

Zakres kontroli:

- *przedmiot kontroli:*

ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

- *okres objęty kontrolą:*

od 1 października 2018 r. do dnia rozpoczęcia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3, art.2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art 28 ust.1pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2017, poz. 2234 ze zm.) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2017 r., poz. 1851 ze zm.).

Na podstawie ustaleń kontroli (akta kontroli str. 1-91) działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie w zakresie objętym kontrolą oceniono p o z y t y w n i e.

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Mrągowo jest gmina wiejską, którą na koniec 2018 r. zamieszkiwało 7.961 mieszkańców. Do świadczenia wychowawczego uprawnionych było 871 osób (w 544 rodzinach).
(akta kontroli str. 17)

Z pisemnej informacji Dyrektora jednostki wynika, że wydatki w IV kwartale 2018 r. na obsługę świadczeń wychowawczych wyniosły:

- z rozdziału 85501 – 21 277,38 zł,
- z środków własnych gminy – 0,00 zł.

(akta kontroli str. 18)

Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jest Wójt Gminy Mrągowo. Prowadzone czynności kontrolne wykazały, że zgodnie z art. 10 ust. 2 wspomnianej ustawy zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie na podstawie upoważnienia Nr 1 Wójta Gminy Mrągowo z dnia 21 lutego 2016 r. oraz upoważnień wydanych pracownikom

Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych.
(akta kontroli str. 19-26)

Swoją działalność GOPS wykonuje na podstawie Statutu, przyjętego w drodze Uchwały Nr X/82/15 Rady Gminy Mrągowo z dnia 27 sierpnia 2015 r. oraz zmian do Statutu, przyjętych uchwałami o numerach:

- XXXI/248/17 Rady Gminy Mrągowo z dnia 22 lutego 2017 r.,
- LII/388/18 Rady Gminy Mrągowo z dnia 23 sierpnia 2018 r.

W Statucie zawarto zapisy dotyczące zarówno zadań Ośrodka, jak też ich podstawy prawnej. Określają one m.in. zadania zlecone administracji rządowej, w tym z zakresu realizacji świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str. 27-32)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny jednostki przyjęty Zarządzeniem Nr 4/2018 Dyrektora GOPS w Mrągowie z dnia 21 maja 2018 r. Ustalono, że na dzień rozpoczęcia kontroli Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 33-57)

Dyrektor Ośrodka poinformowała, że kontrolowane zadania realizuje jeden pracownik merytoryczny ds. realizacji świadczenia wychowawczego. Wymieniony pracownik wykonuje swoje zadania na podstawie umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu na czas nieokreślony.

(akta kontroli str. 57)

Zapisy dotyczące realizacji zadań w zakresie świadczeń wychowawczych ujęto w zakresie czynności, które pracownik merytoryczny przyjął do wiadomości i wykonywania poprzez złożenie podpisu.

(akta kontroli str. 58-62)

Na podstawie informacji dotyczących finansowania pracownika realizującego zadanie objęte kontrolą ustalono, że wynagrodzenie to pochodzi w 100% z dotacji celowej - dział 855 rozdział 85501.

(akta kontroli str. 63)

W okresie objętym kontrolą pracownik realizujący kontrolowane zadania uczestniczył w szkoleniach:

- Świadczenie wychowawcze „500 PLUS” – nowelizacja,
- Rządowy program „Dobry Start” oraz świadczenie wychowawcze „500 PLUS”,
- Elektroniczna komunikacja pomiędzy gminą a wojewodą dla użytkowników oprogramowania do obsługi świadczeń rodzinnych (SR), świadczeń wychowawczych (ŚW) oraz funduszu alimentacyjnego (FA)

(akta kontroli str. 64-72)

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek jest organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań objętych kontrolą. GOPS mieści się w budynku, którego administratorem jest Towarzystwo Budownictwa Społecznego „KARO” Sp. z o.o. Na I piętrze budynku umiejscowiony jest GOPS oraz pokój do obsługi świadczeń wychowawczych. W pokoju tym istnieją dogodne warunki do pracy w klientem. Jest również wydzielony pokój do przeprowadzania rozmów indywidualnych z klientem jeśli zachodzi taka potrzeb, co nie zakłóca wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej i nie narusza norm zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w przepisach o pomocy społecznej.

Pomieszczenia wyposażone są w niezbędny sprzęt biurowy m.in. komputery, drukarkę z kserokopiarką i skanerem.

Budynek, w którym znajduje się GOPS pozbawiony jest barier architektonicznych. W budynku, w którym znajduje się siedziba GOPS zamontowana jest winda oraz platforma dla osób niepełnosprawnych umożliwiające załatwienie spraw w jednostce.

(akta kontroli str. 17, str. 73)

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w formie papierowej oraz elektronicznej przyjmowane są bezpośrednio przez pracownika realizującego kontrolowane zadanie. Po weryfikacji wniosków przekazywane są do punktu kancelaryjnego, gdzie rejestrowane są w rejestrze korespondencji wpływającej oraz zostają opatrzone datą wpływu, a także numerem zgodnym z kolejnością wpływu.

Po zarejestrowaniu wniosków punkt kancelaryjny przekazuje je do dekretacji Dyrektorowi GOPS, a następnie rozdziela zgodnie z dyspozycjami dekretującego. Pracownik dokonuje weryfikacji wniosków wraz z załącznikami, a następnie wydaje projekty decyzji administracyjnych, które są przedkładane osobie upoważnionej do ich podpisu.

Decyzje administracyjne w większości odbierane są osobiście, co w znacznym stopniu zmniejsza koszty obsługi. Natomiast decyzje odmowne, zawiadomienia o wszczęciu czy zakończeniu postępowania, wezwania wysyłane są listownie za potwierdzeniem odbioru. Korespondencja wychodząca jest odnotowywana w pocztowej książce nadawczej.

(akta kontroli str. 74)

Wszystkie akta dotyczące świadczenia wychowawczego przechowywane są w zamkniętych szafach, które znajdują się w pomieszczeniu zajmowanym przez pracownika realizującego przedmiotowe zadanie. Pomieszczenie jest zamknięte na klucz. Wnioski wraz z załącznikami, decyzje administracyjne i one pisemne informacje gromadzone są w segregatorach wg kolejności numerycznej.

(akta kontroli str. 75)

W pisemnej informacji, dotyczącej prowadzonych przez pracowników ewidencji i rejestrów, Dyrektor GOPS wyjaśniła, że główny rejestr, w którym ewidencjonowane są wnioski i decyzje dotyczące świadczenia wychowawczego znajduje się w oprogramowaniu do Obsługi Świadczeń Wychowawczych – Sygnity.

Pomocniczo prowadzone są w wersji papierowej m.in. następujące rejestry:

- rejestr odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego,
- rejestr sprawozdań,
- rejestr list wypłat świadczenia wychowawczego,
- zaświadczenia dla świadczeniobiorców,
- współdziałanie z innymi instytucjami.

(akta kontroli str. 76)

Dyrektor Ośrodka pisemnie informowała, że w sprawach skarg i wniosków przyjmuje zainteresowanych w każdą środę od godz. 10.00 do godz. 12.00. Informacja powyższa znajduje się na tablicy ogłoszeń kontrolowanej jednostki. Pracownicy przyjmują interesantów w dni robocze w godzinach pracy jednostki, tj. w poniedziałki w godz. 8.00 – 16.00, w pozostałe dni w godz. 7.15 – 15.15. Środa i czwartek są dniami pracy wewnętrznej, w tych dniach interesanci przyjmowani są tylko w sprawach pilnych.

(akta kontroli str. 77)

W okresie objętym kontrolą do GOPS w Mrągowie nie wpłynęła żadna skarga.

(akta kontroli str. 78)

Z przedstawionej zespołowi kontrolnemu dokumentacji wynika, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie podpisał umowę licencyjną z Sygnity S.A. z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi świadczeń wychowawczych.

Tym samym w kontrolowanym okresie w Ośrodku obowiązywała aktualna wersja oprogramowania użytkowego, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego. Kontrolującej przedstawiono też fakturę w związku z dokonaniem opłaty za zakup licencji na użytkowanie systemu „Rodzina 500 plus”.

(akta kontroli str. 79-80)

II. Ustalenia z podjętych działań kontrolnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie przyjął 626 wniosków związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia wychowawczego, w tym dotyczących:

- świadczeń wychowawczych na pierwsze dziecko i kolejne dzieci - **405**
- świadczeń wychowawczych na drugie i kolejne dziecko - **221**

(akta kontroli str. 81)

W kontrolowanym okresie odnotowano 2 wnioski pozostawione bez rozpatrzenia.

(akta kontroli str. 81, tabela 1- poz. 3)

Łącznie, w bloku tematycznym, dotyczącym prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie przyznania lub odmowy przyznania kontrolowanych świadczeń **analizie poddano 35 spraw**, w których wszczęto postępowania administracyjne, zakończone wydaniem **43 decyzji**.

(akta kontroli str. 82-88)

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych. Kontroli poddano:

a) 25 spraw związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:

- 11 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze i kolejne dziecko (*w rozumieniu ustawy*)

W 4 postępowaniach administracyjnych przedmiotowe świadczenie przysługiwało na jedyne dziecko w rodzinie. Jedno postępowanie prowadzono na wniosek klienta posiadającego prawo do podwyższonego kryterium dochodowego w związku z orzeczeniem o niepełnosprawności dziecka.

(akta kontroli str. 82)

- 10 spraw w zakresie świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie.

Wszystkich analizowane wnioski wpłynęły w wersji papierowej.

(akta kontroli str. 83)

- 4 sprawy, w których składzie rodziny jest tylko jeden rodzic.

W powyższych sprawach, zgodnie z ustawowymi wymogami odnotowano: odpisy wyroków sądu ustalające alimenty od drugiego z rodziców, a także odpis zupełny aktu urodzenia dziecka.

(akta kontroli str. 84)

- 1 sprawa, w której dokonano zmiany formy wypłaty świadczenia z pieniężnej na rzeczową.

W pisemnej informacji Kierownik Ośrodka poinformowała, że: *cyt.* „W kontrolowanym okresie nie zamieniono wypłacanego świadczenia wychowawczego z formy pieniężnej na formę rzeczową, ponieważ Ośrodek nie posiadał informacji dotyczącej marnotrawienia przyznanych świadczeń wychowawczych”.

(akta kontroli str. 85)

- **b) 4 sprawy** związane z wydaniem decyzji odmownych na cały okres świadczeniowy lub przyznających na niecały okres świadczeniowy np. z powodu ukończenia 18 r.ż., sprawowania opieki naprzemiennej

W trzech skontrolowanych postępowaniach powodem odmowy świadczeń było przekroczenie kryterium dochodowego. Jeden przypadek dotyczył przyznania świadczeń na niecały okres świadczeniowy z powodu ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

(akta kontroli str. 86)

c) 4 sprawy związane z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian w rodzinie, mających wpływ na prawo do świadczeń.

We wszystkich skontrolowanych przypadkach przyczyną zmiany decyzji było wszczęcie postępowania na skutek zmiany sytuacji ekonomicznej rodziny – przekroczenie kryterium dochodowego w związku z podjęciem pracy przez rodzica, a w konsekwencji utrata prawa do świadczenia na pierwsze dziecko.

(akta kontroli str. 87)

d) 2 sprawy związane z postępowaniem administracyjnym w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu.

W poddanych analizie postępowaniach administracyjnych stwierdzono, że dotyczą one pobrania przez strony nienależnych świadczeń, w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego, w wyniku uzyskania dochodu w związku z podjęciem zatrudnienia przez członka rodziny.

(akta kontroli str. 88)

Z informacji sporządzonych przez kierownika jednostki wynika, że kwota nienależnie pobranych świadczeń w kontrolowanym okresie wynosiła 6.000,500 zł. Do dnia kontroli saldo nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami wyniosło 0,00 zł.

(akta kontroli str. 89)

Z informacji, które przedstawiła Kierownik Ośrodka wynika, że w kontrolowanym okresie nie dokonano rozłożenia na raty nienależnie pobranych świadczeń, ani też nie podjęto decyzji o rozłożeniu ich na raty.

(akta kontroli str. 90, tab. 2 i tab. 3)

Kierownik GOPS w Mrągowie do dokumentacji kontrolnej dołączyła wyjaśnienie dotyczące formy wypłat świadczeń. Wynika z niego, że świadczenia wychowawcze wypłacane były wyłącznie przelewem na konta świadczeniobiorców.

(akta kontroli str. 91)

W skontrolowanych sprawach nie odnotowano uchybień lub nieprawidłowości.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**Wojewoda
Warmińsko-Mazurski**

Artur Chojecki